

ABLONCZY BALÁZS

TÁVOL PÁRIZSTÓL

Magyar–francia viszony(ok) a két világháború között

MONUMENTA HUNGARIAE HISTORICA

DISSERTATIONES

Seriem fundavit

PÁL FODOR

Redigit

ANTAL MOLNÁR

ELTE | RCH
INSTITUTE OF HISTORY

Institutum Historicum Sedis Centralis
Studiorum Philosophicorum
Budapestini, 2026

MAGYAR TÖRTÉNELMI EMLÉKEK

ÉRTEKEZÉSEK

ABLONCZY BALÁZS

TÁVOL PÁRIZSTÓL

Magyar–francia viszony(ok) a két világháború között

ELTE | HTK

TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET

ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja
Történettudományi Kutatóintézet
Budapest, 2026

A mű kiadását a Magyar Tudományos Akadémia 2025. évi könyvpályázata
tette lehetővé.

© A szerző, 2026
© ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja, 2026

Lektorálta: Fejérdy Gergely
A névmutató összeállításában közreműködött: Pálinkás Márk

ISBN 978-963-416-537-8
ISSN 2063-3742

Címlapon: Párizsi látkép az Eiffel-toronnyal, 1939 (Fortepan – Saly Noémi)

Hátlapon: Aba-Novák Vilmos: *Francia–magyar történelmi kapcsolatok* (1937) című
pannójának részlete (Szent István Király Múzeum, Csók István Képtár, Székesfehérvár)

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás,
a nyilvános előadás, a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát,
az egyes fejezeteket illetően is.

Kiadja az ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja
Történettudományi Kutatóintézet
Felelős kiadó: Balogh Balázs főigazgató; Molnár Antal igazgató
Nyomdai előkészítés:
ELTE HTK Történettudományi Kutatóintézet
Tudományos Információs Osztály
Vezető: Kovács Éva
Olvasószerkesztő: Csák Lilla
Borító: Zsigmondné Balázs Ildikó
Tördelés: Hudecz Andrea
Nyomdai munka: Prime Rate Zrt.
Felelős vezető: Dr. Tomcsányi Péter

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	9
2. HISTORIOGRÁFIA	13
3. MIÉRT ÉS HOGYAN?	17
4. A MAGYAR–FRANCIA VISZONY AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ELŐTT ÉS ALATT	25
Politikai barátság?	25
Fogság	32
5. A KIINDULÓPONT: TRIANON	42
Út a végzethez	42
Francia tervek Magyarországgal kapcsolatban	47
A békekonferencia körül	50
Károlyi és Vix	53
Budapest, Párizs, Szeged	58
Magyar–francia titkos tárgyalások	62
Egy Duna-politika körvonalai	69
6. A FRANCIA–MAGYAR VISZONY ALAPPROBLÉMÁI A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT	81
7. INTÉZMÉNYEK ÉS SZEMÉLYEK	89
A francia misszió(k) Budapesten	89
Diplomaták	90
Katonák	104
Kereskedők és kalandorok	115
Entellektüellek	123
Követség a rue de Berrin	133
Baba és Bobó a fronton: magyar diplomaták Párizsban	136
„Órhely”: a Párizsi Magyar Intézet	158
Sajtó, szemlék	173
Harci kürtök: magyar sajtó Franciaországban	177
Dunai visszhang: Félix de Gérando és az <i>Echo du Danube</i>	186
Hosszú haldoklás: a <i>Revue des études hongroises</i> (et <i>finno-ougriennes</i>)	193
„Közép-Európa legjobb francia nyelvű lapja” – a <i>Nouvelle Revue de Hongrie</i>	198

Templom és iskola	212
Nyelveken beszélni: franciaoktatás és nyelvismeret	
Magyarországon	214
Hegyre épült házak: iskolák mint a kulturális diplomácia	
támaszpontjai	217
Fácánosi évek: a gödöllői francia gimnáziumi tagozat	228
8. ÜGYEK	244
Hamis konyak – gazdasági kapcsolatok	246
Botrányok földje	253
A frankhamisítás	258
„Ló és ember násza” – Francia külpolitika nemzeti antagonizmusok,	
regionalizmusok és kisebbségek labirintusában	278
A tervek ideje	285
Az év, amikor minden összeomlott	295
9. HÁLÓZATOK	306
Voltak-e frankofilek Magyarországon?	307
A kolónia: magyar emigráció Franciaországban	315
Emberi Jogok Magyar Ligája, 1924–1939: az októbristák	320
Moszkvai csillag: a kommunisták	330
Szent Márton köpenye: a katolikusok	339
Az ügynök, az elkötelezett és a realista	347
10. KÉPEK	356
Francia tükör	360
A város és a sivatag: irodalmi terek	366
Bédekkerek	372
Magyarok a Chaillot-dombon: az 1937-es párizsi világkiállítás	376
11. ÖSSZEGZÉS	384
12. FORRÁSOK ÉS BIBLIOGRÁFIA	393
Levéltári források	393
Kiadott források	403
Visszaemlékezések, naplók	404
Könyvek, önálló művek	406
Tanulmányok, cikkek	413
Kéziratok	426
Weboldalak	427
13. NÉVMUTATÓ	428
14. KÉPMELLÉKLET	441